

Oslo tingrett - TOSLO-2011-125109

Instans	Oslo tingrett - Beslutning.
Dato	2012-02-29
Publisert	TOSLO-2011-125109
Stikkord	22. juli-saken. Straffeprosessloven § 107b og § 105. Advokatforskriften.
Sammendrag	Saken gjaldt begjæring om tilbakekallelse av oppnevning av en bistandsadvokat i «22. juli-saken». Det sentrale spørsmålet for retten var om det måtte anses som «utilrådelig» at advokaten fortsatte som bistandsadvokat for sin klient. Det ble av retten ansett bevist at en CD med saksdokumenter fra saken var blitt hentet hos politiet av en person knyttet til advokatens firma i henhold til særskilt fullmakt fra advokaten, og at innholdet på CD'en deretter var blitt kopiert og overlatt til flere medier. Retten fant at advokatens handlemåte, og konsekvensene av denne, måtte innebære at det var utilrådelig at advokaten fortsatte som bistandsadvokat. Oppnevningen ble tilbakekalt med umiddelbar virkning. (Sammendrag ved Lovdata.)
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2011-125109 (11-125109ENE-OTIR/08). Anket til Borgarting lagmannsrett LB-2012-38518.
Parter	Den offentlige påtalemyndighet (politadvokat Hilde H. Strand) mot NN med verger (advokat A).
Forfatter	Tingrettsdommer Finn Haugen.

NN er en av de overlevende fra Utøya den 22. juli 2011.

Advokat A ble den 8. august 2011 og den 7. februar 2012 av Oslo tingrett oppnevnt som bistandsadvokat for NN for henholdsvis etterforsningsstadiet og hovedforhandlingen. NN er den eneste personen som har advokat A er bistandsadvokat.

Fra Oslo politidistrikt kom det den 10. februar 2012 begjæring til tingretten om tilbakekallelse av oppnevningen av advokat A som bistandsadvokat for NN.

Bakgrunnen for begjæringen var at politiet som følge av omfattende lekkasjer til media hadde iverksatt flere tiltak for å avdekke hvor lekkasjene stammer fra.

Grunnlaget for begjæringen er oppgitt å være at politiet mener advokat A har utlevert taushetsbelagte straffesaksdokumenter i 22. juli-saken til media, og at det derfor er utilrådelig at han fortsatt gjør tjeneste som bistandsadvokat.

Begjæringen er forelagt advokat A som i brev av 11. februar 2011 motsetter seg at begjæringen blir tatt til følge. Advokat As klient og dennes verger har i eposter meddelt at de er «veldig godt fornøyd med» A og at han har «alle de fullmakter han ønsker for å uttale seg».

Retten har innhentet tilleggsopplysninger fra partene og også forelagt temaet for de øvrige bistandsadvokatene og forsvarerne.

Retten har vurdert det fremlagte materialet og uttalelsene slik at muntlige forhandlinger ikke ville ha tilført saken vesentlige nye opplysninger. Ingen av partene har bedt om muntlige forhandlinger.

Bejæringen om tilbakekallelse av oppnevning er noe annet enn en vurdering av den strafferettslige side. Det har derfor ikke vært noen kontakt mellom tingretten og Asker og Bærum politidistrikt som forestår politietterforskningen. Tingretten har ikke tilgang til de eventuelle avhørsdokumenter eller annet materiale som foreligger i politisaken.

Retten ser slik på saken:

I

Ordningen med bistandsadvokat til voldsofre ble etablert i 1985. Ordningen er gradvis blitt utvidet. Bakgrunnen for ordningen er at fornærmede i visse typer saker skal ha rett til advokathjelp på det offentlige bekostning. Bistandsadvokatens rolle er å hjelpe den fornærmede eller etterlatte med dennes rettigheter og plikter i forbindelse med en straffesak.

Av straffeprosessloven § 107b fremgår bl.a. følgende:

«.....

Bistandsadvokat oppnevnes av retten. Ønsker fornærmede eller etterlatte en bestemt advokat, skal denne oppnevnes. Retten kan likevel oppnevne en annen advokat dersom Det samme gjelder dersom forholdene ellers gjør det utilrådelig å oppnevne advokaten.

.....

For øvrig får reglene om oppnevning og tilbakekall av oppnevning av forsvarer for siktede tilsvarende anvendelse så langt de passer.»

Av straffeprosessloven § 105 som gjelder forsvarere, fremgår bl.a. følgende:

«Retten kan oppnevne en annen som offentlig forsvarer i stedet for den tidligere oppnevnte om det finnes ønskelig av hensyn til siktedes tarv eller for å unngå forsinkelse av saken. Det samme gjelder når det av andre grunner finnes utilrådelig at den tidligere oppnevnte fortsatt gjør tjeneste,»

Ved at § 107b viser til reglene for forsvarere, blir rettens vurderingstema i dette tilfellet om retten på grunn av lekkasjene til media den 3. februar 2012 finner det utilrådelig at advokat A fortsetter som bistandsadvokat.

Retten må i denne sammenheng først ta standpunkt til faktum dvs. om lekkasjene stammer fra advokat A (II). Dernest kommer retten med noen tilleggsbemerkninger knyttet til reaksjonene fra enkelte redaktører (III). Avslutningsvis foretar retten en nærmere juridisk vurdering av begrepet utilrådelig og knytter dette til faktum i denne saken (IV).

II

Når det gjelder de faktiske forhold, påpeker retten først at politiet har fremlagt en del materiale sammen med bejæringen. Retten har deretter bedt om en del tilleggsopplysninger knyttet til de faktiske forhold for å få et best mulig grunnlag for en forsvarlig behandling av saken. Advokat A er gitt anledning til å uttale seg om dette materialet. Han har i brev av den 11. februar 2012 og etterfølgende eposter seneste den 26. februar 2012 kommentert dette. I konsentrert form fremgår bl.a. følgende:

Vedrørende fredag den 3. februar 2012 har han opplyst at han denne dagen var i retten i Arendal frem til rett før kl. 1300. Etter rettsmøtet hadde han og den andre forsvareren samtale med sine klienter. Deretter kjørte de i advokat As bil til Oslo og ankom ca. kl. 1700. Etter å ha satt av den andre advokaten i sentrum kjørte A rett hjem til --- vei. Om kvelden var han og hustruen i teater. Han var ikke innom kontoret fra han forlot dette tirsdag den 31. januar 2012 til søndag den 5. februar 2012. Han har ikke sett eller benyttet noe av det mottatte materialet. Hans bærbare datamaskin var ikke pålogget fra fredag den 3. februar kl. 0711 til lørdag den 4. februar. Hans mobiltelefon har verken epost eller Internett. At politiet mener kodete bilder

dokumenterer at bildene stammer fra materiale utlevert ham, betyr ikke at det er han som har levert dem videre til media.

I tillegg har han omtalt politianmeldelsen, egen helse og sitt forhold til norsk politi. Fra hans side er det også fremlagt uttalelser og dokumentasjon fra lederen for det dataselskapet som advokatfirmaet bruker.

Retten tar utgangspunkt i bilder av B som politiet tok inne i Utøyahuset kort tid etter pågripelsen den 22. juli 2011 - bilder som den 3. februar 2012 ble gjengitt i enkelte nettmedier. Disse bildene som viser B i det utstyret han hadde på seg da han utførte ugjerningene, var en del av ca. 5400 sider saksdokumenter som på CD ble stilt til bistandsadvokatens disposisjon denne dagen. På hver CD som den 3. februar ble utlevert den enkelte bistandsadvokat, var det lagt inn unike spor som gjør det mulig i ettertid konkret å fastslå fra hvilken av de utleverte CDene de gjengitte bilder stammer fra. Bakgrunnen for at det ble gjort på denne måten var de omfattende lekkasjene til media som tidligere hadde funnet sted. Politiet ønsket å avdekke hvor lekkasjene stammer fra. Ni bistandsadvokater fikk CD og passord fredag den 3. februar.

Når det gjelder CDen beregnet på advokat A, ble den lagd av politispesialist Ole Jørgen Hafredal. Dette skjedde på en separat PC utenfor politinettet. CDen ble lagd med unik bilde-ID og unikt passord. Deretter ble CDen lagt i konvolutt som ble forseglet og oppbevart i safe sammen med tilsvarende konvolutter til de andre bistandsadvokatene. Bilde-ID og passord ble ikke oppbevart i samme safe.

Bistandsadvokatene ble onsdag den 1. februar meddelt at det fredag den 3. februar fra kl. 13 til kl. 15 på politihuset ville bli utlevert CDer med saksdokumenter. Advokat A var selv i retten i Arendal denne dagen, men han ønsket tilgang til CDen samme dag. Han sendte derfor en fullmakt til politiet som ga hans sekretær C, som også er hans ektefelle, rett til å hente CDen på hans vegne. CDen ble kvittert ut av henne fredag den 3. februar kl. 1355. For å kunne åpne utleverte CDer måtte det brukes et passord som også var unikt for hver CD og derved for hver bistandsadvokat. Dette passordet ble oversendt som epost til de epostadresser som den enkelte bistandsadvokat var registrert med i tingrettens tidligere utarbeidede samleoversikt over oppnevnte bistandsadvokater. Oversendelsen ble foretatt etter henvendelse fra den enkelte bistandsadvokat som i henvendelsen måtte bekrefte at den fysiske CDen var mottatt.

Fra As epostadresse (---.---@---.no) ble det fredag den 3. februar kl. 1418 sendt en epost med emne «passord ny CD». Passordet ble kl. 1421 sendt til As epostadresse. A var selv på vei hjem fra Arendal. Han kom til Oslo ca. kl. 17. A har opplyst at de ansatte på hans kontor løpende har tilgang til hans epost og også kan sende eposter i hans navn. A hadde også bedt sin fullmektig, advokat D, om å se på materialet med tanke på at A skulle være til stede under rettsmøtet påfølgende mandag knyttet til fengslingsforlengelse av B. D har opplyst at han fikk CDen i hende mellom kl. 1430 og kl. 1445, og at han fikk passordet på epost kl. 1448. Denne eposten ble sendt av advokatkontorets sekretær E fra As epostadresse til Ds epostadresse.

På ettermiddagen fredag den 3. februar ble det på minst fire nettstedet vist bilde av B tatt innendørs på Utøya etter pågripelsen. Offentliggjøringen skjedde på nrk.no kl. 1645, dagbladet.no kl. 1723, vg.no kl. 1733, ABC-nyheter.no kl. 1738 og aftenposten.no kl. 1802.

Hver av disse bildene av B inneholder den unike bilde-IDen som ble lagt inn i bildene på CDen lagd til A. Dessuten publiserte aftenposten.no dagen etter kl. 1258 et annet bilde som også hadde samme bilde-ID.

Retten er etter en samlet vurdering av alt fremlagt materiale overbevist om at de publiserte bildene stammer fra den CDen som denne fredagen av politiet ble utlevert advokat As sekretær i henhold til fullmakt fra A.

Retten tilføyer for fullstendighetens skyld at det ikke foreligger offentliggjorte bilder denne dagen som kan føres tilbake til andre bistandsadvokater.

Basert på de opplysningene som foreligger for retten, er det ikke noe som indikerer at innholdet i CDen - helt eller delvis - er sendt fra As bærbare datamaskin som han hadde med seg til Arendal, eller fra datamaskiner knyttet til As kontornettverk.

Politiet har opplyst at hver enkelt CD kan kopieres på vanlig måte, men at en slik kopi bare kan åpnes med bruk av det tilhørende unike passordet. Kopiering av denne datamengden til minnepinne tar omkring to minutter.

At CDer skulle utleveres denne dagen var kjent for bistandsadvokatene. På grunn av det antallet medier som denne ettermiddagen fikk tilgang til materialet, er det grunn til å anta at kilden og de aktuelle mediene på forhånd har gjort avtaler om fremgangsmåte med kopiering av CD/oversendelse av kopi og videreformidling av

passord. Det gikk under tre timer fra overlevering av CDen til As sekretær og til bildene var plukket ut av det omfattende materialet og offentlig gjengitt. Forberedelse underbygges av at det dreide seg om fredag ettermiddag da de fleste medier normalt har relativt lav redaksjonell aktivitet.

A har i sitt svar til retten bl.a. påpekt at han «er kjent med aktivitet for fortsatt å skade meg» fordi «noen er svært misfornøyd» med Advokatbevillingsnemndens vedtak av 13. september 2011 der Disiplinærnemndens innberetning av A med forslag om tilbakekallelse av hans advokatbevilling, ikke ble tatt til følge. Dette fordi nemnda ikke fant tilstrekkelig sannsynlighetsovervekt for at han hadde gitt en navngitt journalist innsyn i noen straffesaksdokumenter knyttet til Baneheia-saken. A har ikke konkretisert skadeaktiviteten han viser til. På bakgrunn av denne anførselen fra A finner retten grunn til å tilføye at den utelukker at politiet i dette tilfellet er kilden. Etterforskningsledelsen arbeider med 22. juli-saken og ville ikke være tjent med slike lekkasjer i dette tilfellet. CDen omfatter f.eks. over 3000 sider med vitneavhør. Det hadde tidligere skjedd lekkasjer som vanskeliggjorde etterforskningen og skapte problemer med å få gjennomført avhør. Det var derfor viktig for saken å forsøke å finne lekkasjekilder og hindre fremtidige lekkasjer. Etterforskningsledelsen ville heller ikke gjort materialet sporbart dersom offentliggjøring skulle ha vært hensikten. Lekkasje fra andre i politiet som ikke er en del av 22. juli-teamets utvalgte, kan i denne sammenheng utelukkes fordi ingen slike har hatt tilgang til disse konkrete CDene og ingen av dem har hatt tilgang til passordene. Det var bare én person som hadde tilgang til begge deler. Retten utelukker dessuten at dette kan ha vært gjort for å ramme A. Norsk politi og påtalemyndighet arbeider ikke på en slik måte i 22. juli-saken, og A er uansett ikke så interessant for politi og påtalemyndighet at slike ressurser ville ha vært benyttet til dette. Det er lekkasjene som har vært problemet. Retten tilføyer for fullstendighetens skyld at dette ikke utelukker at det kan ha vært politilekkasjer i forbindelse med andre sider av 22. juli-saken f.eks. i tilknytning til rekonstruksjonen med B på Utøya. Det er opplyst at Spesialenheten for politisaker etterforsker mulige politilekkasjer.

Rettens konklusjon med hensyn til de faktiske forhold:

Retten legger til grunn at den aktuelle CDen er hentet hos politiet av en person knyttet til Advokatfirmaet A & Co i henhold til særskilt fullmakt fra A selv. Innholdet på denne konkrete CDen er deretter kopiert og overlatt til flere medier. Det er ikke A personlig som har kopiert CDen og overlatt kopiene til mediene, men person knyttet til hans firma som i forståelse med A personlig har fått tilgang til materialet.

III

Ved avklaringen av faktum har retten valgt ikke å legge vekt på mediernes håndtering av lekkasjesaken i ettertid. Retten finner imidlertid grunn til å påpeke følgende: Mediene som offentliggjorde bilder, forholdt seg innledningsvis tilnærmet fullstendig tause om at A ble omtalt som deres kilde. Denne tausheten kan være ment som et forsøk på å skjerme sin kilde, men vil for de fleste i stedet fremstå som en indirekte bekreftelse på kilden. Vedrørende A som kilde uttalte Aftenpostens redaktør - som dessuten er leder for Pressens faglige utvalg som har til formål å overvåke og fremme den etiske og faglige standard i norsk presse - den 15. februar 2012 til Dagens Næringsliv at «det hele er en liten sak» og «jeg synes ikke det er noen sak for våre lesere». Dagbladets redaktør sa til samme avis: «vi har ikke for vane å bruke navn på personer som er under politietterforskning». Retten kommer tilbake til mediernes etterfølgende reaksjon under IV.

IV

Ved at straffeprosessloven § 107b femte ledd vedrørende tilbakekallelse viser til reglene for forsvarere, tar retten i denne saken rettslig utgangspunkt i straffeprosessloven § 105. Det er i flere rettsavgjørelser vedrørende andre temaer knyttet til bistandsadvokater tatt det samme utgangspunktet jf. Rt-2003-1291 og RG-2009-1277.

Det sentrale spørsmålet i saken blir derfor om det er utilrådelig at advokat A fortsetter som bistandsadvokat for NN.

Forarbeidene til loven og lovbestemmelsene omtaler bare tilbakekallelse knyttet til forsinkelser med gjennomføring av straffesaken og ikke til lekkasje eller andre forhold på advokatsiden.

I Høyesteretts kjennelse av 27. mars 2001 (Rt-2001-465) ble det vedrørende vurderingen av om en konkret forsvareroppnevning var utilrådelig, bemerket følgende:

«ved vurderingen bør reglene om god advokatskikk, som har virkning som forskrift, jf. domstoloven § 224 annet ledd og Advokatforeningens retningslinjer for forsvarere, tillegges stor vekt.»

Videre fremgår det av kjennelsen at det i en sak med flere involverte, må skje en totalvurdering de alle de involvertes interesser trekkes inn.

Denne lovforståelsen er gjentatt i flere avgjørelser bl.a. i Høyesteretts kjennelse av 29. oktober 2004 (Rt-2004-1634). Der fremgår det bl.a. følgende:

«Det skal videre legges stor vekt på de advokatetiske reglene jf. Rt-2001-465, og foretas en helhetsvurdering hvor også hensynet til samtlige involverte og deres advokater inngår.»

Av Forskrift til domstoloven (FOR-1996-12-20-1161) fremgår følgende:

«Kapittel 11 (Advokatforskriften):

1.1 *Reglenes formål*

Regler for god advokatskikk har som formål å sikre at advokatvirksomhet utføres etter etiske prinsipper som er grunnlag for advokatens virke i alle siviliserte rettssamfunn. Brudd på reglene er grunnlag for disiplinære følger for advokaten.

1.2 *Advokatens oppgave*

En advokats oppgave er å fremme rett og hindre urett.

2.2 *Tillitsforhold*

I sin virksomhet er advokaten avhengig av tillit som bare kan oppnås når advokatens hederlighet og integritet er hevet over tvil.

2.3 *Fortrolighet*

2.3.1 Det er av sentral betydning for advokatens virke at klienter og andre kan gi advokaten opplysninger som advokaten er forpliktet til ikke å meddele videre. Advokatens plikt til å behandle opplysningene fortrolig, er en nødvendig forutsetning for tillit og er således en grunnleggende og overordnet rett og plikt for advokaten.

Advokatens plikt til å bevare taushet om opplysninger han mottar, fremmer rettspleien så vel som klientens interesser og har derfor krav på en særlig beskyttelse fra statens side.

2.3.2 En advokat skal overholde den taushetsplikt som han er pålagt gjennom lovgivningen.

Opplysninger advokaten blir kjent med i sitt virke som advokat, må behandles fortrolig også når opplysningene ikke omfattes av hans lovbestemte taushetsplikt. Plikten til fortrolighet er ikke tidsbegrenset.

2.3.3 Advokaten skal kreve at fullmektiger, personale og enhver person som han engasjerer i forbindelse med advokatvirksomheten, overholder den samme taushets- og fortrolighetsplikt. »

Videre fremgår følgende av Advokatforeningens retningslinjer for bistandsadvokater:

«7.3 Bistandsadvokaten skal ikke gi pressen innsyn i eller gi opplysninger fra straffesaksdokumentene uten politiets uttrykkelige samtykke.»

Advokat A har overfor retten fremlagt en juridisk betenkning datert 15. februar 2012 fra advokat John Christian Elden. Retten går ikke nærmere inn på denne fordi den konsentrerer seg om de strafferettslige sidene av utlevering til media.

Retten går så over til den konkrete vurderingen i denne saken:

I forhold til vervet som bistandsadvokat svarer A for de personene som han med personlig passord har gitt tilgang til sin personlige epost, og som han har gitt tilgang til den aktuelle CDen og det tilhørende passordet, på samme måte som om det var han personlig som hadde mottatt dette og gitt kopier og passord videre til mediene. For retten er det i denne saken ikke nødvendig å fastslå hvilken konkret person som har utført de handlingene som ledet til at de nevnte mediene fikk tilgang til materialet på CDen. A er i egenskap av offentlig oppnevnt bistandsadvokat i denne sammenheng uansett den ansvarlige.

As klient, NN med verger, har overfor retten klart tilkjennegitt at de ønsker at A fortsatt skal være deres bistandsadvokat. De stoler på A, og de ønsker at han skal fortsette også om han er medienes kilde. Dette standpunktet er et tungtveiende argument for at oppnevningen av A ikke skal tilbakekalles.

Som det fremgår av rettspraksis, skal retten imidlertid foreta en bredere vurdering der eventuelle brudd på forskrift og retningslinjer for advokater og hensynet til andre parter i straffesaken også er sentrale og viktige momenter.

Retten finner at disse andre momentene er så tungtveiende at retten etter en samlet vurdering er kommet til at oppnevningen av advokat A som bistandsadvokat skal tilbakekalles.

Retten har særlig lagt vekt på følgende forhold:

For det første har advokat A bevisst handlet i strid med advokatforskriften og retningslinjene for bistandsadvokater. Han er vel kjent med dette regelverket. Retten viser særlig til retningslinjene for bistandsadvokater pkt. 7.3 om at det kreves politiets uttrykkelige samtykke å gi pressen innsyn i straffesaksdokumenter. Slikt samtykke er ikke gitt. Videre skal advokaten etter advokatforskriften fremme rett og hindre urett og handle etisk. Han var klar over at det hos flere av de fornærmede var til dels sterke reaksjoner på tidligere medieomtale av politiavhør og at det hos noen nå er skepsis til å la seg avhøre av politiet. Å overlate materialet fra CDen til media fremmer derfor ikke rett. Hans fremgangsmåte var dessuten åpenbart uetisk. På Internett uforberedt å se gjerningsmannen utstyrt som da handlingene fant sted, må for mange overlevende være særlig belastende.

For det andre var dette ikke en tilfeldig glipp eller et øyeblikks feilvurdering, men det var lekkasje satt i system. Materialet ble i løpet av kort tid overlatt til flere av de ledende mediene i Norge. Tidsfaktoren, bildene og medieomtalen tilsier at det ikke ble plukket ut konkrete bilder som ble overlatt mediene, men vesentlig mer - formodentlig ble alt materialet kopiert og overlevert. Spesielt advokat A med sin forhistorie knyttet til påstått bruk av straffesaksdokumenter måtte være dette temaet særlig bevisst. Så sent som i september 2011 behandlet Advokatbevillingsnemnden en sak der Disiplinærnemnden fremmet forslag om tilbakekallelse av hans advokatbevilling. Advokatbevillingsnemnden fant det ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at det var han som hadde utlevert et konkret straffesaksdokument til pressen, med den følge at han fikk beholde advokatbevillingen.

For det tredje er en bistandsadvokat generelt avhengig av tillit for å utføre sitt verv. Det er viktig at bistandsadvokatene tidlig kan få innsyn i straffesaksdokumentene. Dette bør kunne skje på enkel måte uten et regime med tidkrevende sporingsprosedyrer, erklæringer og passord. Men det forutsetter at bistandsadvokatene lojalt følger retningslinjene. Brudd på retningslinjene fra én advokat skaper problemer for andre aktører i denne og fremtidige saker.

For det fjerde var klienten ikke kjent med bildene da disse ble offentliggjort. Advokat A ga derved mediene tilgang til materialet før egen klient ble orientert. At klienten i ettertid ikke har innvendinger mot det A har foretatt seg, er i denne sammenheng ikke avgjørende. A er oppnevnt for å bistå klienten.

For det femte er det preventivt nødvendig for retten å reagere i dette tilfellet. Dersom det ikke skjedde noen tilbakekallelse ved et så massivt brudd på regelverket, ville dette både blant advokater og i mediene bli oppfattet som en bagatellisering av handlemåten og invitere andre til å vurdere å gjøre det samme. En reaksjon har en preventiv effekt.

For det sjette viser medienes bruk av materialet som de fikk tilgang til, at det hos disse ikke ligger reelle begrensninger med hensyn til offentliggjøring av bilder og opplysninger fra 22. juli-saken. Offentliggjøringen av bildene hadde ikke noe aktverdig formål. Mediene måtte forstå at slik uforberedt gjengivelse på nettet for mange fornærmede ville være en unødvendig tilleggsbelastning. Medienes etterfølgende reaksjon på begjæringen om tilbakekallelse av oppnevningen forsterker ytterligere inntrykket av at mediene i denne saken bagatelliserer As handlemåte og overser den etiske siden.

For det sjuende har Høyesterett i kjennelse den 27. mars 2001 (Rt-2001-465) forutsatt at i sak med flere parter, skal det skje en totalvurdering der alle parters interesser trekkes inn. Retten har derfor gitt de fornærmede gjennom sine bistandsadvokater anledning til å uttale seg om politiets begjæring. Det samme er gjort overfor siktede gjennom sine forsvarere. Atten bistandsadvokater der noen representerer mange fornærmede, har uttalt seg etter å ha forelagt dette for sine klienter. Det foreligger ikke noe konkret tall på hvor mange klienter dette er. De fornærmede som har uttalt seg, har uten unntak reagert negativt på lekkasjene. Ord fra klientene som «ekstrabelastning», «alvorlig tillitsbrudd», «beklager sterkt», o.l. går igjen. De fleste mener den som har lekket,

ikke bør fortsette som bistandsadvokat. Noen har ikke uttalt seg om dette, men overlatt det til retten. Ingen fornærmede har anført at det vil svekke deres sak om oppnevningen av advokat A tilbakekalles. Forsvarerne har meddelt at den omfattende mengden saksdokumenter som er kommet til media, er til ugunst for etterforskingen og for siktede. Siktede gir detaljerte politiforklaringer, og det er en ulempe at han gjennom media gjøres kjent med saksinformasjon som under etterforskingen er klausulert for ham. Forsvarerne har ikke så god kjennskap til faktum vedrørende lekkasjesaken at de ønsker å ta stilling til om As oppnevning bør tilbakekalles. Retten legger etter til grunn at ingen av de andre partene har gitt uttrykk for at hensynet til dem tilsier at A bør fortsette som bistandsadvokat.

For det åttende foreligger det indikasjoner på at det fra andre deler av 22. juli-sakskomplekset tidligere er lekket informasjon fra politiet til media. Spesialenheten for politisaker etterforsker dette. Dette synes å gjelde enkeltstående opplysninger eller dokumenter. En kombinasjon av at det nå er kjent at det legges elektroniske spor i en del av saksdokumentene og at det i dette tilfellet reageres overfor en advokat, må antas å kunne ha en preventiv effekt også innad i politiet.

Retten konklusjon

Retten konkluderer etter dette med at advokat As handlemåte - og konsekvenser av denne handlemåten - innebærer at retten finner det utilrådelig at advokat A fortsetter som bistandsadvokat. Dettet gjelder både oppnevningen knyttet til etterforskningsstadiet og til hovedforhandlingen. Graden av klanderverdig handlemåte tilsier at beslutningen gis umiddelbar virkning.

NN med verger får anledning til å begjære oppnevnt ny bistandsadvokat for seg.

Slutning

Oppnevningen av advokat A som bistandsadvokat tilbakekalles med umiddelbar virkning.